

Memo Raad

Aan: Gemeenteraad
Van: College van b en w
PFH: Wethouder M. de Visser
Datum: 16 januari 2024
Onderwerp: Stand van zaken schuldhulpverlening en VKB
Zaaknummer: Z.HHL.080964

Geachte leden van de raad,

In februari 2023 is de raad tijdens een informatiebijeenkomst geïnformeerd over een aantal ontwikkelingen op het gebied van de schuldhulpverlening en de Volkskredietbank (Vkb). Sindsdien is er het één en ander gebeurd, waar wij u graag over informeren in de memo. Deze memo is samen opgesteld met de gemeente Eemsdelta. De tekst is op veel onderdelen vergelijkbaar. Wij hebben er echter voor gekozen om nog een alinea toe te voegen over de financiële ontwikkelingen. De reden hiervan is dat er nog aanvullende informatie van de VKB is ontvangen nadat de Raad van Eemsdelta is geïnformeerd.

Toekomstscenario's

Het terrein van de schuldhulpverlening is volop in ontwikkeling. Voor de uitvoering van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening werken de gemeenten Het Hogeland, Eemsdelta, Oldambt, Pekela en Veendam samen in de Vkb. Door een aantal gemeentelijke herindelingen is het aantal deelnemende gemeenten en daarmee het aantal leden van het Algemeen Bestuur afgenomen. Het gevolg hiervan is dat de verhouding tussen het aantal leden van het Algemeen Bestuur en de leden van het Dagelijks Bestuur niet voldoen aan de bepalingen van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De huidige juridische vorm is niet meer passend en vraagt om een herijking van de huidige gemeenschappelijke regeling. Tijdens de informatiebijeenkomst in februari is gemeld, dat er een aantal toekomstscenario's worden gemaakt die met uw raad besproken zouden worden. Door een samenloop van omstandigheden heeft dit traject vertraging opgelopen.

Personele ontwikkelingen

Net als veel organisaties merkt ook de Vkb de krapte op de arbeidsmarkt. Door uitval wegens (langdurig) verzuim, personele wisselingen en vacatures op belangrijke posities (zoals het hoofd financiën) komt de bedrijfsvoering onder druk te staan. De informatievoorziening is daardoor het afgelopen jaar niet optimaal geweest. Er wordt hard gewerkt om dit zo snel mogelijk te herstellen. Ondanks de druk op het personeel is de dienstverlening aan onze inwoners niet verminderd en zeker ook niet verslechterd.

Net voor het zomerreces maakte de directeur van de Vkb (Sharon Smit) bekend, dat zij ging vertrekken. Het bestuur is snel begonnen met het starten van de werving van een nieuwe

directeur. De nieuwe directeur is begin januari 2024 gestart. Dit is juist nu er veel ontwikkelingen zijn een positief gegeven.

Plan voor de toekomst

Het bestuur van de Vkb heeft op grond van onder meer bovenstaande ontwikkelingen geconcludeerd, dat voor de nabije toekomst er een plan moet worden gemaakt, dat de Vkb in staat stelt om zich verder te ontwikkelen. Hiervoor zijn vier opdrachten geformuleerd:

1. Herijken van het planning & control proces (sturen, monitoren en verantwoorden) wat aansluit op de informatiebehoefte van het bestuur en van de gemeenten.
2. Herijking van de opdracht van de gemeenten aan de Vkb: wat willen de gemeenten bereiken, wat willen zij daar voor doen en hoe willen zij dat organiseren?
3. Het uitwerken van een businesscase met rollen en taken in relatie tot minimale omvang om een robuuste organisatie te zijn.
4. Het uitwerken van een aantal scenario's voor samenwerkingsvormen die aansluit op de behoefte van de gemeenten en voldoet aan de wettelijke bepalingen van (onder andere) de Wgr.

Dit plan moet er toe te leiden, dat de Vkb klaar voor de toekomst is. Het Algemeen Bestuur heeft Lysias opdracht gegeven de uitvoering van het plan van aanpak te begeleiden. Daarnaast zal Eshuis Registeraccountants ondersteuning bieden in dit proces.

Het spreekt voor zich dat ons college uw raad zal informeren over de voortgang van dit plan.

Impact van de Wgs

Naast de hierboven genoemde interne ontwikkelingen is er ook een externe ontwikkeling, die van grote invloed is op de manier waarop gemeenten schuldhelpverlening organiseren en aanbieden aan hun inwoners. De Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs) is in werking getreden op 1 juli 2012. Gemeenten hebben vanaf dat moment de wettelijke taak om toegankelijke en integrale schuldhelpverlening te organiseren. Hierdoor zijn er meer maatschappelijke en commerciële organisaties actief op dit terrein en maakt de schuldhelpverlening inmiddels onderdeel uit van het brede sociaal domein. Daarbij wordt de aard en omvang van geldzorgen inwoners meer divers.

In oktober is de Tweede Kamer geïnformeerd over de implementatie van Basisdienstverlening, waarmee een groter bereik en een versterking van de nazorg wordt beoogd. Aanleiding voor deze invoering van Basisdienstverlening zijn de grote verschillen tussen gemeenten in aanbod van schuldhelpverlening en bereik. Deze implementatie vraagt nog om landelijk onderzoek en bestuurlijke afspraken op landelijk niveau, maar zal na invoering wellicht veel impact hebben op onze schuldhelpverlening.

Financiële ontwikkelingen

Door de VKB is onlangs een financiële status overzicht afgegeven waarin de financiële ontwikkelingen tot en met het derde kwartaal van 2023 zijn opgenomen. Het totale tekort (tot en met het derde kwartaal) bedraagt 428.000 euro. Voor Het Hogeland (dat slechts een deel van deze kosten als deelnemer draagt) betekent dit een extra kostenpost van 47.000 euro (11%). In het vierde kwartaal zal het tekort naar verwachting nog aanzienlijk oplopen. De belangrijkste oorzaak van dit tekort is gelegen in de stijging van de CAO lonen. De

loonkosten zijn hierdoor met 12% gestegen ten opzichte van 2022. Deze autonome kostenstijging zien we bij veel organisaties en bedrijven. We verwachten dat personele ontwikkelingen ook in 2024 voor een tekort zullen zorgen.

Wij hopen u hiermee naar tevredenheid te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van b en w,

H.J. Bolding
burgemeester

P.P.M. van Vilsteren
secretaris